

Năng lực chính trị của chính quyền địa phương trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn tại thành phố Đà Nẵng

Political capacity of local governments in implementing circular economy policies in Da Nang city

TS. NGUYỄN THỊ HẢI YẾN
Trường Đại học Vinh, Việt Nam
Email: haiyen.na@gmail.com

ThS. LÊ ĐỨC THỌ
Trường Cao đẳng Đà Nẵng, Việt Nam
Email: tholeevtc@gmail.com

Ngày nhận bài: 02/02/2026

Ngày phản biện: 03/02/2026

Ngày duyệt đăng: 20/3/2026

Bài viết thuộc lĩnh vực: Lý luận chính trị

Tóm tắt: Bài viết phân tích vai trò và thực trạng năng lực chính trị của chính quyền thành phố Đà Nẵng trong thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn. Trên cơ sở tiếp cận từ góc nhìn chính trị học, nghiên cứu chỉ ra các khía cạnh cốt lõi như: năng lực tổ chức thực thi, huy động sự đồng thuận xã hội, phối hợp liên ngành, xử lý tình huống chính trị. Bên cạnh những kết quả đạt được, bài viết cũng đề xuất một số giải pháp cụ thể nhằm nâng cao năng lực chính trị của chính quyền địa phương trong thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn. Nghiên cứu này cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn cho thành phố Đà Nẵng trong việc thiết kế các giải pháp cải thiện năng lực quản trị công trong giai đoạn chuyển đổi mô hình phát triển bền vững hiện nay.

Từ khóa: chính quyền địa phương; năng lực chính trị; kinh tế tuần hoàn; thành phố Đà Nẵng.

Abstract: This article analyzes the role and current state of the political capacity of Da Nang city's government in implementing circular economy development policies. From a political science perspective, the study identifies key dimensions such as implementation capacity, social consensus mobilization, inter-agency coordination, and political situation management. In addition to the achieved results, the article also highlights existing limitations and proposes specific solutions to enhance the political capacity of local governments in implementing circular economy policies. The study provides both theoretical and practical foundations for Da Nang city in designing solutions to improve public governance capacity during the current transition toward a sustainable development model.

Keywords: local government; political capacity; circular economy; Da Nang city.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, cạn kiệt tài nguyên và áp lực tăng trưởng bền vững, kinh tế tuần hoàn đã trở thành một xu thế phát triển tất yếu trên toàn cầu, được nhiều quốc gia và địa phương quan tâm triển khai. Thành phố Đà Nẵng, Việt Nam được xem là một trong những địa phương tiên phong trong việc tiếp cận mô hình kinh tế tuần hoàn thông qua các chính sách về tăng trưởng xanh, quản lý rác thải, năng lượng tái tạo và phát triển đô thị bền vững. Tuy nhiên,

thực thi các chính sách này không chỉ phụ thuộc vào yếu tố kỹ thuật và công nghệ hay nguồn lực kinh tế, mà còn đòi hỏi một năng lực chính trị vững vàng từ phía chính quyền địa phương. Năng lực chính trị không chỉ thể hiện ở khả năng hoạch định, điều hành và giám sát chính sách, mà còn bao gồm năng lực tạo lập tầm nhìn phát triển, thúc đẩy sự đồng thuận xã hội và huy động nguồn lực đa ngành, đa cấp. Trong thực tế, quá trình triển khai chính sách kinh tế tuần hoàn tại Đà Nẵng đã bộc lộ nhiều thách thức liên quan đến

thể chế điều phối, năng lực lãnh đạo, cơ chế phối hợp và mức độ tham gia của các bên liên quan. Những hạn chế này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nhận diện rõ hơn về vai trò, nội hàm và biểu hiện cụ thể của năng lực chính trị trong điều kiện phát triển bền vững. Chính vì vậy, nghiên cứu thực trạng và đề xuất một số giải pháp nâng cao năng lực chính trị của chính quyền thành phố Đà Nẵng trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn là rất cần thiết.

2. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

2.1. Năng lực chính trị của chính quyền địa phương cấp tỉnh và vai trò trong thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn

Năng lực chính trị của chính quyền địa phương cấp tỉnh bao gồm: (1) Năng lực hoạch định và định hướng chính sách: Chính quyền địa phương phải có khả năng xác định mục tiêu, chiến lược phát triển phù hợp với yêu cầu của Trung ương và bối cảnh thực tế địa phương. Điều này đòi hỏi tầm nhìn chính trị, khả năng phân tích, dự báo và xác lập ưu tiên chính sách; (2) Năng lực tổ chức thực thi và điều hành chính sách: Bao gồm khả năng triển khai các nghị quyết, chương trình hành động, điều phối bộ máy hành chính, huy động nguồn lực và điều chỉnh chính sách linh hoạt theo thực tiễn; (3) Năng lực huy động và xây dựng sự đồng thuận xã hội: Chính quyền phải có khả năng lãnh đạo, dẫn dắt dư luận xã hội, tạo niềm tin và thu hút sự tham gia của người dân, doanh nghiệp và các tổ chức chính trị - xã hội trong quá trình phát triển; (4). Năng lực liên kết và phối hợp đa ngành, đa cấp: Khả năng phối hợp hiệu quả giữa các cấp chính quyền, giữa địa phương với trung ương, cũng như giữa các sở, ngành trong địa phương; (5) Năng lực ứng phó với thách thức và xử lý tình huống chính trị: Khả năng thích ứng, phản ứng chính sách nhanh chóng trước các biến động như thiên tai, khủng hoảng kinh tế - xã hội, phản biện xã hội hoặc mâu thuẫn lợi ích cục bộ. Như vậy, năng lực chính trị của chính quyền địa phương cấp tỉnh không chỉ là năng lực hành chính thuần túy mà còn bao hàm yếu tố lãnh đạo chính trị, tạo sự đồng thuận xã hội và đảm bảo tính chính danh trong quản trị.

2.2. Thực trạng năng lực chính trị của chính quyền thành phố Đà Nẵng trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn

Thứ nhất, về năng lực hoạch định và định hướng chính sách

Chính quyền thành phố Đà Nẵng có năng lực chính trị thể hiện qua việc sớm tiếp cận và lồng ghép mô hình kinh tế tuần hoàn vào chiến lược phát triển thành phố. Đà Nẵng là một trong những địa phương đầu tiên ban hành các kế hoạch hành động về tăng trưởng xanh, phát triển bền vững và thích ứng biến đổi khí hậu, thể hiện tư duy đổi mới trong hoạch định chính sách. Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã ban hành các văn bản chỉ đạo thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn như: Lộ trình phát triển kinh tế tuần hoàn tại thành phố Đà Nẵng (UBND thành phố Đà Nẵng, 2022); Quyết định số 1737/QĐ-UBND của UBND thành phố Đà Nẵng phê duyệt Đề án phát triển sử dụng năng lượng tái tạo, năng lượng mới trên địa bàn thành phố Đà Nẵng đến năm 2025, tầm nhìn đến 2035;... Như vậy, năng lực chính trị của chính quyền thành phố Đà Nẵng trong phát triển kinh tế tuần hoàn được thể hiện rõ qua việc ban hành và triển khai đồng bộ các văn bản chiến lược, cho thấy tư duy lãnh đạo đổi mới và cam kết chính trị mạnh mẽ.

Thứ hai, năng lực tổ chức thực thi và điều hành chính sách

Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã đạt được nhiều kết quả tích cực trong tổ chức thực thi và điều hành chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn, thể hiện qua việc triển khai đồng bộ các chương trình hành động cụ thể và bước đầu ghi nhận hiệu quả thực tiễn. Thành phố đã hình thành các mô hình phân loại chất thải rắn tại nguồn, thúc đẩy sử dụng năng lượng tái tạo tại các khu dân cư và cơ sở sản xuất, đồng thời khuyến khích khởi nghiệp sáng tạo gắn với đổi mới công nghệ thân thiện môi trường. Thực hiện Quyết định số 1577/QĐ-UBND ngày 11/4/2019 của Ủy ban nhân dân thành phố ban hành kế hoạch triển khai phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn trên địa bàn thành phố Đà Nẵng đến năm 2025 (UBND thành phố Đà Nẵng, 2019), “Đà Nẵng đã thực hiện việc phân loại rác thải làm hai loại, một loại đến khu xử lý chất thải, một loại tái chế. Từ việc phân rác thành hai loại cũng như thực hiện các giải pháp tái chế, tái sử dụng, đã có rất nhiều mô hình hay, ý nghĩa ra đời như “đôi rác lấy quà”, “hội chợ đổi đồ cũ”. Đặc biệt, mô hình điểm tập trung rác thải tái chế, thu gom rác bán để gây quỹ trên địa bàn đã góp phần hỗ trợ các em học sinh nghèo hiếu học, phụ nữ đơn thân, có hoàn cảnh khó khăn, lan tỏa những giá trị tốt đẹp cho xã hội” (Luu Hương, 2022).

Thứ ba, năng lực huy động và xây dựng sự đồng thuận xã hội

Năng lực chính trị thể hiện ở khả năng điều phối các sở, ngành, quận huyện và huy động sự tham gia của cộng đồng doanh nghiệp, các tổ chức chính trị - xã hội, các nhà khoa học trong thực thi chính sách. Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã chủ động kêu gọi đầu tư vào lĩnh vực năng lượng tái tạo, công nghệ xử lý chất thải, xây dựng các mô hình kinh tế tuần hoàn điển hình. Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận trong việc huy động và xây dựng sự đồng thuận xã hội trong thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn. Thông qua việc công khai thông tin, tổ chức hội thảo, diễn đàn đối thoại và phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, thành phố đã từng bước tạo dựng nhận thức chung và sự đồng thuận trong cộng đồng dân cư, doanh nghiệp và các bên liên quan. Các chiến dịch truyền thông về phân loại rác tại nguồn, tiết kiệm năng lượng, phát triển năng lượng tái tạo đã thu hút sự tham gia tích cực của người dân.

Thứ tư, năng lực liên kết và phối hợp đa ngành, đa cấp

Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã thể hiện rõ năng lực liên kết và phối hợp đa ngành, đa cấp trong quá trình thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn. Việc triển khai các đề án như phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn, sử dụng năng lượng tái tạo, hay phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp xanh đều đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các sở, ban, ngành cùng các tổ chức chính trị - xã hội. Thành phố cũng thiết lập các cơ chế phối hợp theo hướng liên ngành, liên cấp để đảm bảo đồng bộ về mục tiêu và hiệu quả triển khai. Ngoài ra, việc mời gọi sự tham gia của khu vực tư nhân, viện nghiên cứu và tổ chức quốc tế trong các chương trình kinh tế tuần hoàn đã góp phần mở rộng mạng lưới thực thi chính sách theo hướng toàn diện và hiệu quả hơn.

Thứ năm, năng lực ứng phó với thách thức và xử lý tình huống chính trị

Chính quyền thành phố Đà Nẵng thể hiện năng lực tiếp thu các mô hình quốc tế, áp dụng công nghệ mới và triển khai thí điểm các sáng kiến quản trị đô thị xanh, tuần hoàn. Việc phối hợp với các tổ chức quốc tế như UNDP, GIZ, AFD,... trong nhiều dự án cho

thấy năng lực học hỏi và hội nhập cao. Chính quyền thành phố Đà Nẵng đã thể hiện năng lực nhất định trong việc ứng phó với các thách thức và xử lý tình huống chính trị trong quá trình thực thi chính sách phát triển kinh tế tuần hoàn. Trước những khó khăn như sự thiếu đồng thuận của một bộ phận người dân, thói quen tiêu dùng chưa bền vững, hay xung đột lợi ích giữa các bên liên quan, chính quyền đã chủ động điều chỉnh chính sách theo hướng linh hoạt, phù hợp thực tiễn. Việc tăng cường đối thoại với doanh nghiệp, tiếp thu phản hồi từ cộng đồng, xử lý thông tin truyền thông kịp thời đã giúp hạn chế xung đột xã hội và ổn định tình hình chính trị - xã hội địa phương.

2.3. Một số đề xuất góp phần nâng cao năng lực chính trị của chính quyền thành phố trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn thời gian tới

Một là, tăng cường nhận thức chính trị và tư duy đổi mới trong bộ máy chính quyền, nhất là bồi dưỡng nhận thức và tư duy đổi mới cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Việc phát triển kinh tế tuần hoàn không chỉ là vấn đề kỹ thuật hay môi trường mà còn là chuyển đổi mô hình phát triển với hàm lượng chính trị cao. Do đó, chính quyền cần chú trọng đào tạo, cập nhật kiến thức chuyên sâu về kinh tế tuần hoàn, phát triển bền vững và quản trị chuyển đổi. Đồng thời, cần khuyến khích năng lực tư duy chiến lược, khả năng dự báo và xử lý chính sách trong bối cảnh phức tạp, nhằm thích ứng linh hoạt với yêu cầu mới của thực tiễn.

Hai là, tiếp tục hoàn thiện thể chế và chính sách đặc thù phù hợp với định hướng kinh tế tuần hoàn. Việc hoàn thiện thể chế, chính sách là điều kiện tiên quyết để hiện thực hóa chủ trương phát triển kinh tế tuần hoàn. Chính quyền thành phố cần chủ động đề xuất các cơ chế đặc thù, linh hoạt, mang tính dẫn dắt và khuyến khích sáng tạo, áp dụng thử nghiệm các mô hình kinh tế tuần hoàn phù hợp với điều kiện đô thị biển. Các chính sách cần đảm bảo tính nhất quán, đồng bộ từ cấp thành phố đến cơ sở, đồng thời tăng cường lồng ghép yếu tố kinh tế tuần hoàn vào chiến lược phát triển các ngành, lĩnh vực, nhất là công nghiệp, xây dựng, du lịch và dịch vụ.

Ba là, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền và cải cách hành chính phục vụ phát triển. Cải cách hành chính và phân quyền hiệu quả là yếu tố quan trọng trong việc nâng cao năng lực tổ chức thực thi của chính quyền địa phương. Chính quyền Đà Nẵng cần thúc đẩy cải

cách quy trình, thủ tục hành chính, tăng cường ứng dụng công nghệ số trong quản lý và điều hành. Đồng thời, cần có cơ chế phân cấp rõ ràng, trao quyền chủ động cho các sở, ngành và địa phương trong việc triển khai các mô hình kinh tế tuần hoàn, nhằm đảm bảo tính linh hoạt, hiệu quả và phù hợp với đặc thù từng lĩnh vực, địa bàn.

Bốn là, tăng cường liên kết đa ngành, đa cấp và mở rộng hợp tác công - tư. Để nâng cao năng lực phối hợp chính sách, chính quyền thành phố cần xây dựng cơ chế liên kết chặt chẽ giữa các ngành, các cấp và các chủ thể xã hội trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn. Sự hợp tác giữa cơ quan nhà nước với doanh nghiệp, tổ chức chính trị - xã hội, viện nghiên cứu là yếu tố then chốt để huy động nguồn lực, chia sẻ thông tin và thúc đẩy đổi mới sáng tạo. Việc hình thành các mạng lưới phối hợp, các ban chỉ đạo liên ngành và tổ công tác chuyên trách sẽ giúp chính quyền điều hành hiệu quả, giảm thiểu sự chồng chéo và đẩy nhanh tiến độ triển khai chính sách.

Năm là, nâng cao hiệu quả truyền thông chính sách và vận động xã hội. Truyền thông chính sách là công cụ không thể thiếu trong việc tạo lập sự đồng thuận xã hội đối với quá trình chuyển đổi sang kinh tế tuần hoàn. Chính quyền thành phố cần chủ động đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục nhận thức về kinh tế tuần hoàn đến mọi tầng lớp nhân dân. Đồng thời, cần xây dựng các chiến lược truyền thông có định hướng chính trị rõ ràng, kết hợp giữa truyền thống và hiện đại, phát huy vai trò của truyền thông số và mạng xã hội trong việc lan tỏa thông điệp và vận động hành động thực tiễn.

Sáu là, xây dựng hệ thống giám sát và đánh giá chính sách khoa học, minh bạch. Việc thiết lập một hệ thống giám sát, đánh giá hiệu quả triển khai chính sách là giải pháp quan trọng nhằm tăng cường tính trách nhiệm và minh bạch trong thực thi chính sách kinh tế tuần hoàn. Chính quyền Đà Nẵng cần xây dựng bộ chỉ số đánh giá phù hợp, ứng dụng công nghệ số và dữ liệu lớn để theo dõi, phân tích và điều chỉnh chính sách kịp thời. Đồng thời, cần mở rộng sự tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội, giới chuyên gia và người dân vào quá trình giám sát, phản biện, nhằm tạo cơ chế kiểm soát quyền lực và nâng cao chất lượng hoạch định chính sách.

Bảy là, tăng cường bản lĩnh chính trị và khả năng

xử lý tình huống phức tạp. Phát triển kinh tế tuần hoàn là quá trình chuyển đổi phức tạp, có thể phát sinh nhiều tình huống chính trị nhạy cảm như mâu thuẫn lợi ích, phản ứng từ doanh nghiệp, sự thụ động của người dân,... Do đó, chính quyền thành phố cần nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực lãnh đạo, điều hành linh hoạt và khả năng ứng phó với rủi ro. Cần xây dựng các kịch bản ứng phó, cơ chế tham vấn đa chiều và xử lý khủng hoảng chính trị - truyền thông kịp thời, qua đó củng cố niềm tin của xã hội đối với chính quyền và quá trình phát triển bền vững.

3. Kết luận

Trong bối cảnh chuyển đổi mô hình phát triển theo hướng bền vững, kinh tế tuần hoàn đã và đang trở thành định hướng chiến lược quan trọng đối với nhiều địa phương, trong đó có thành phố Đà Nẵng. Qua nghiên cứu, có thể nhận thấy chính quyền thành phố Đà Nẵng đã thể hiện sự chủ động, linh hoạt và quyết liệt trong xây dựng thể chế, huy động nguồn lực, phối hợp liên ngành và tạo lập sự đồng thuận xã hội. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực, năng lực chính trị của chính quyền địa phương vẫn còn bộc lộ những hạn chế nhất định, cần tiếp tục được củng cố và nâng cao. Để thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang kinh tế tuần hoàn thành công, chính quyền thành phố cần chú trọng hoàn thiện thể chế, nâng cao năng lực cán bộ, cải thiện hiệu quả phối hợp và tăng cường bản lĩnh chính trị trong xử lý các tình huống phát sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lưu Hương. (2022). Đà Nẵng: Nhiều mô hình hay, ý nghĩa từ việc phân loại rác tại nguồn, <https://baochinhphu.vn/da-nang-nhieu-mo-hinh-hay-y-nghia-tu-viec-phan-loai-rac-tai-nguon-102220907080244855.htm>, ngày 07/9/2022.
2. Quốc hội. (2025). Luật số 72/2025/QH15 ngày 16/6/2025, Luật Tổ chức Chính quyền địa phương, Hà Nội.
3. Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng, Viện Nghiên cứu Phát triển Kinh tế - Xã hội Đà Nẵng. (2022). Lộ trình phát triển kinh tế tuần hoàn tại thành phố Đà Nẵng.
4. Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng. (2019). Quyết định số 1577/QĐ-UBND ngày 11/4/2019 của Ủy ban nhân dân thành phố ban hành kế hoạch triển khai phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn trên địa bàn thành phố đà nẵng đến năm 2025.